

Aanbevelingen AVN over pilot omgevingsplan Binckhorst, voor de Raadscommissie Ruimte 14 november 2018

De AVN komt op voor groen en natuur in Den Haag, dus ook in de Binckhorst.

Uitgangspunten voor groen in het pilot omgevingsplan

Vorige week heeft de Raadscommissie veel informatie gekregen van experts. Volgens de nieuwe wet moet er eerst een omgevingsvisie komen waar belangrijke waarden in worden vastgesteld. En kaders worden neergelegd. Zoals expert Niemans zei: "wat is zo belangrijk dat we er strak op sturen? Welke schuifjes zetten we dicht?" Expert Ten Cate noemde het stoplichten.

Mevrouw Roelands legde uit dat zolang er geen omgevingsvisie is, het bestaande beleid geldt. Het bestaande beleid is dat het gemeentebestuur zich verplicht om de Stedelijke Groene Hoofdstructuur (SGH) "duurzaam in stand te houden en waar mogelijk te versterken".

Daaruit volgt dat er voor aantasting van groen duidelijk een "rood stoplicht" hoort in het omgevingsplan. Voor de Binckhorst is er maar weinig groen, alleen een strook langs de Maanweg. Er ligt dus ook een kans het groen uit te breiden voor de toekomstige bewoners. De gemeente heeft als een van de vier uitgangspunten voor ontwikkeling van het gebied dan ook de Binckhorst als "proeftuin voor duurzaamheid en vergroening" (Gebiedsaanpak RIS 299319 bijlage 1KK p24, 27-28). In de Gebiedsregels staat: "De bestaande groenstructuur wordt behouden en bij nieuwe initiatieven in de directe omgeving wordt gezocht naar versterking en verbindingen met de bestaande groenstructuur" (RIS 299318 Bijl. 1 Beleidsregels p6). Maar wat komt daarvan werkelijk terecht? Zijn er voldoende bindende regels?

Verbeelding en regels voor 'groen'

Wie de Verbeelding erop naslaat (de plankaart, RIS 299317 bijlage 27AA), ziet dat de strook langs de Maanweg keurig als 'groen' is bestemd. Maar het bestaande groen bij het kasteel Binckhorst en de begraafplaats is dat niet, noch het nieuwe groen dat erbij komt. De AVN beveelt aan dit groen ook op te nemen op de Verbeelding. Zoals het staat op de kaarten bij de Beleidsregels (RIS 299318 bijl. 2a en 2b, kaart 1 en 2).

In de Regels (RIS 299317 bijl.22V art.11.2.1.e) voor 'groen' staat "er wordt rekening gehouden met de ecologische waarden en deze worden niet onevenredig aangetast." De ecologische kwaliteit van het schaarse groen mag echter niet verminderen. Daar moet het luikje dus duidelijk dicht. De AVN beveelt aan die zin te verwijderen. In plaats daarvan moet staan: "de ecologische waarden worden behouden en waar mogelijk versterkt". (Precies zoals staat in bijl. 5F, het OER p39 onderaan)

Eerdergenoemde zin over de ecologische waarden "er wordt rekening gehouden met de ecologische waarden en deze worden niet onevenredig aangetast." staat ook in de regels voor andere bestemmingen. Daar kan het blijven staan, maar toevoegen: "en waar mogelijk versterkt". (bijl.22V art. 7.2.1. u, 8.2.1.e, 10.2.1.k, 14.2.1.c)

Het "waterfrontpark" langs de Trekvlief is wel op de Verbeelding aangegeven. In de regels staat dat het bebouwingspercentage niet meer dan 40% mag bedragen per initiatief. Maar er is zo de kans op "kleine stukjes niet met elkaar verbonden groen en natuur" (bijl. 15 p9). Het is belangrijk dat bij de uitwerking in het paspoort of anders wordt aangedrongen op aaneengesloten groen. Het alternatief dat de gemeente verbindingen tussen groengebieden realiseert, verdient de voorkeur (aanvullende OER bijl.6G p69).

Natuurinclusief bouwen

Groen op maaiveld is cruciaal voor mens en natuur. Maar al met al is in de Binckhorst voor de toekomstige bewoners veel te weinig groen op loopafstand om even rust te vinden, te recreëren en natuur te beleven. Gebruik daar de leefbaarheids-monitor uit het Bezuidenhout voor: de norm voor groen is 75m² per woning. De gemeente noemt daartoe bomenrijen, groene daken en groene gevels.

Aanvullend kan natuurinclusief bouwen bijdragen aan vergroening. Zie de beleidsregels (RIS29931 bijl. 1, beleidsregel 19, p22): “De Binckhorst is aangewezen als pilotproject voor ‘natuurinclusief bouwen’. Nieuwe ontwikkelingen moeten dan ook voorzien zijn van natuurinclusieve elementen zoals kunstmatige verblijfplaatsen voor vogels en vleermuizen en biodiverse groene daken.”

“Natuurinclusief bouwen bij hoogbouw moet in lijn zijn met de Nota Haagse Hoogbouw (Haagse Hoogbouw–Eyeline Skyline (RIS 298764)”, onder andere: “minimaal 100% van de footprint komt terug als horizontale buitenruimte, waarvan minimaal 40% ingericht als groen dat bijdraagt aan biodiversiteit;” horizontaal en verticaal groen; groen in het gebouw; groene daken/vlakken zichtbaar vanaf de straat en vanuit het gebouw”.

Dat staat allemaal al in de beleidsregels. Maar in de regels staat niets over ‘natuurinclusief bouwen’. Is het niet beter de genoemde maatregelen voor ‘natuurinclusief bouwen’ daar ook in op te nemen? In ieder geval voor de zones die grenzen aan de Trekvlies en de Begraafplaats (Waterfrontpark en Begraafplaatszone).

Beleidsregel 17 (klimaatadaptie) gaat ook over groen. De uitgangspunten “rekening houden met” en “goed nadenken over” kenmerken zich door een grote mate van vrijblijvendheid en de mogelijkheid tot verschillende interpretatie. Ook hier zouden concrete verplichtingen en minimale eisen geformuleerd moeten worden.

Natuur kan het dak op

Maar als we echt innoverend willen denken, dan moet groenaanleg OP nieuwe bebouwing ook bij deze toekomstige stadswijk horen. We bedoelen dan niet alleen een groene deklaag, maar ook een robuuste parkaanleg op bijvoorbeeld het dak van een parkeergarage. Dat is niet nieuw, want vele grote bedrijven in Nederland gingen ons voor. Kijk naar het European Patent Office in Rijswijk waar al twintig jaar lang 2,5 ha park en natuurgebied gewoon op de eerste en tweede etage aanwezig is. Bruikbaar, betaalbaar en beleefbaar. Dat schept een hele plezierige woon/werkomgeving. En groen op het dak kan ook bijdragen aan het creëren van groene verbindingen.

Laten we ons ook voor de Binckhorst laten uitdagen tot duurzame vernieuwing in de groenaanleg. We streven niet naar een Utopia zoals bijvoorbeeld in Milaan, met bomen in potten langs de gevels waar veel duur onderhoud voor nodig is. Het gaat om dubbel benutten van dakruimte op het horizontale vlak. De AVN heeft een folder gemaakt die we u onlangs al uitreikten ter inspiratie. We zullen in de zeer nabije toekomst initiatieven nemen om projectontwikkelaars voor te lichten en discussies aan te gaan met de stakeholders van de Binckhorst. We dagen eenieder uit om met ons mee te denken om (nog) meer robuust en kwalitatief groen in Den Haag te realiseren. Te beginnen in de Binckhorst en de hitte-eilanden in het Centrum. Daarbij zal de AVN zich tevens inspannen om op zoek te gaan naar extra financiële middelen om de stad te vergroenen. Bij de Europese Unie zijn verschillende grote projectbudgetten (Urban Innovative Actions (UIA)) beschikbaar om ons te helpen dit te realiseren.

Samenvattend beveelt de AVN aan:

-bestaand en nieuw groen bij Kasteel Binckhorst en de Begraafplaats toe te voegen als ‘groen’ op de Verbeelding

-de regels voor de bestemming ‘Groen’ te veranderen, opdat ecologische waarden daar worden behouden en waar mogelijk versterkt

-in de overige regels betreffende de ecologische waarden toe te voegen: “en waar mogelijk versterkt”

-dat het gemeentebestuur erop toeziet dat nieuwe stukjes groen en natuur op elkaar en op bestaand groen aansluiten

-‘natuurinclusief bouwen’ ook op te nemen in de regels, in ieder geval voor de zones langs de Trekvlies en de Begraafplaats

-meervoudig ruimte gebruik te realiseren t.b.v. groen, bijv. robuuste parkaanleg OP parkeergarages.

Zo kan natuur het dak op!